

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(XV.)

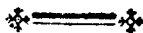
A Császári és Királyi Felség Kegyelmével

Indult BÉTSBŐL Pénteken 20. Februáriusban. 1795.

B é t s.

Az úgy nevezett *Ensen* alóll fekvő *Austriai* főbb három *Rendek*, olyan ajánlást ténén Felséges Urunknak, hogy a' közönséges Státus-Finántziára nézve a' magok hitelek és kezefségek alatt, egy 6 Millió Forintokból álló és egy *Lotteriával* öszve foglaltatva lévő költsönözést fognak ki-nyitni, ha ő Felsége az említett Rendeknek, az Ország rendes jövedelmiből egy annyi részt zálogul kegyelmesen által bocsátani méltoztarik, a' mennyi ezen summának tökéletes le-tizedésire elégséges leszén: ehez képezt ő Felsége ezen ajánlást nem tsak el-fogadni, hanem a' Rendeknek még ezen kéréseket is kegyelmesen

P

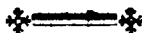

mefen meg-engedni méltoztatott: hogy az országból bé-jövő adónak annyi részit, a' mennyi a' fel-vett 6 Milliók' interefsinek, a' *Lotteria*-beli jutalomnak (nyereségnek), s-végre a' töke-pénznek vizsza fizetésire szükséges leszen, esztendőkről - esztendőkre az egész költsönnek le-fizetődéséig, be-n tarthasák. A' mit tehát, a' 3 főbb, u. m.: a' Prälátusi, Uri, és Nemes-Rendek, mindeneknek tudokra adnak.

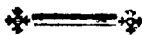
Summás valósága ezen *Credit-Operation*nak, ezekből a' fel-tételekből áll: — „

1) Részit ezen Lotteriával öszve köttetett költsön-adásból, mind belső mind külső országiak egyformán vehetnek. — 2) Tsak kéz pénz, vagy pedig tsak kéz pénz egy betsü *Bánkó* tzedulákat lehet bé-tenni. — 3) A' bé-tevésről adatandó *Obligatziók*, mellyeknek egyszersmind *Lotteria*-tzedulatulajdonsága és számja leszen, tsak ezen 3 summákra, u. m. 250 — 500 — és 1000 Forintokra, lesznek határoztatva. — 4) A' bé-tétel, a' folyó 1795-dik esztendőnek 1-ső Februariusától fogva utolsó Juliusig fognak tartani, és a' röllok adandó minden *Obligatziók*, 1795-nek 1-ső Augustusáról lesznek *dátaltatva*. Hogy azonban az előbb bé-tevőknek hasznok meg-forduljon, és az ő idő-közben való (intercalaris) Interessek is meg-mennyen: erre nézve — 5)-ször. A' kéz bé-tételért — Februariusra 3 — Martziusra 2 $1\frac{1}{2}$ — — Aprillistre 2 — Májusra 1 $1\frac{1}{2}$ — Juniusra 1 — végre Juliusra $1\frac{1}{2}$ *pro Cento* interest kapnak, s-egyszersmind az *Obligatziót* is kezekhez kapják. — 6) A' bé-tétezt 6 Milliókból álló *Töke*-pénz mind két félre nézve fel-mondhatatlanul 12 esztendőig fog heverni, a' 13-dik, 14-dik, 15-dik, és 16-dik esztendőben pedig, egyenlő réizek által, u. m.: mind a' 4 esztendőben 1 és $1\frac{1}{2}$ Milliókban fizettetik a' Hitelezőknek vizsza, a' *Lotteriából* kikerült számozott tzeduláknak mennyiségekhez képeft. — 7) A' bé-tétezt *Töke*-penzről, annak egész vizsza fizetődéséig, 4 *pro Cento* interest kapnak a' *Hitelezők*, a' mellyet az *Alsó Auszriai* Fő Perceptoralis

Hivatálnál minden fél-éztendőben ki-foghatnak. — 8) Minthogy pedig a' Státus ezen Hitelezőknek (öket in *Concreto*, együtt gondolva) a' *4 pro Cento* intressen hívül, még egyéb hasznot is akar halytani: erre való nézve a' 12 éztendőnek le-folyta alatt minden éztendőben *Lotteria* huzások esnek, és a' nyertesek között a'-hoz képpeft fognak a' jutalmak ki-öfztatni, a' mint kinek-kinek a' szerentse kedvez. A' *Lotteriában* ki-jövö számok közönséges nyomitásban fognak mindenkor ki-hirdettetni; valamint a' kivonás is a' szokott *publicitással* esik-meg. — 9) A' Bé-adó részeseek egy olyan *4 pro Centos Obligatziót* kapnak, a' melly a' bé-tett 1000 — 500 — vagy 250 forint summához képpeft, a' *Lotteriában* egy egész, egy fél, vagy negyed részt teszen. A' magok *Obligatzió*jokat pedig a' részeseek, mint akar mi egyéb tulajdonyaikat, másoknak is akar nikor el-adhatyák, tsak hogy, mivel ezek az *Obligatziók* egy-fzersmind a' *Lotteria*-beli nyerö számozott tzedulák helyett is szolgálnak, az azokon lévö leg első számoknak változás nélkül meg kell maradni. — 10) A' számokat, a' maga *Obligatzió*jára ki-ki maga válaöfzthattya magának, azok közzül, a' mellyeket t. i. addig a' nállánál hamarabb tévök még ki nem vettenek. A' ki 1000 forintot teszen-bé, azt fél és negyed részekre el-öfzthattya; azzal a' meg-jegyzéssel mindazáltal — 11) szer; hogy a' *Lotteriában* tsak egész 1000 forintról való számok (egész részese számok) vonattnak-ki: következés-képpen a' részeseek a' szerént öfztoznak egy ilyen nyerésből, a' mint t. i. fél vagy negyed részt tettenek-bé. Ez szerént, mivel a' 6 Millióban, az 1000, hat ezer-szer találtnak-fél, 6000 olyan egész *Obligatziók* öfzttattnak-ki, mellyeknek nyerö számaik a' *Lotteriában* ki-jöhetnek, és a' mellyekből az után a' fél és negyed részeseek a' szerént öfztoznak, a' mint ki-ki 500 vagy 250 forintot, az az, fél vagy negyed részt bé-tett. A' ki egyedül teszi bé az 1000 forintot, könnyü által látni, hogy mint egész részese, a' nyerésből senhivel nem öfztozik. — 12) Mind a' 12 éztendőnek le-folyta alatt tsak ugyan azok a' számok lesznek a' *Lotteriá-*

ban; melly szerént ugyan egy számmal mind a' 12 esztendők-beli vonásokban lehetséges a' nyerés; úgy hogy ugyan azon szám, a' leg szerentsébb, rend kívül való ugyan, de nem lehetetlen történetben, a' 12 esztendőknék le-folyta alatt, 146. ezer 650 Forintokat 'is nyerhet. Nyerés nélkül pedig egy szám sem maradhat, a' mint-hogy az első vonásban (1796-ban) mind a' 6 ezer számok ki-jönek; és egyikkel se leszzen 40 Forintnál kevesebb nyerés; mellyhez-képpelt az első esztendőben senkinek se leszzen 8 *pro Cento*-nál kevesebb haszna. — 13) A' részefsei ezen *Hitelező-Operatzió*nak, az ő Felsege kegyelmes rendelésiből, mind azokkal a' hasznokkal és privilegiumokkal bírni fognak, mellyekkel a' *Bétsi Bánkónak* Hitelezői bírnak. — 14) Ez a' munka a' Status-Deputatusainak vigyázások alatt, és egy Országos Fejedelmi Biztosnak jelen-létiben fog szüntelen folyini. 15) A' mi a' *Töke-pénzt* és a' vele öfzve köttatett Lotteriát illeti, hogy a' Hitelezőknek ehez való és külömben is kétségbe nem hozattatható bizodalnok, annál is jobban meg-eröfsödgyék: tehát a' Részesekek közzül néhány olyanok, a' kik ebben leg részesebbek lesznek, és ide való *Bétsi* lakosok, *Commissió* képpen, s-mint a' többeknek *Kep*-viselői, a' nyerő számozott tzeduláknak készittése, az edénybe való bé-rakása, és azoknak közönséges publicitással eső kivonása mellett, jelen lesznek, azzal a' jussal és kötelefséggel, hogy a' nyerő tzedulák edénnyire, a' kivonás közben eső idők alatt, költsönös záratat tehessenek. — Ez a' *Hír-adás* költ *Bétsben* Jan. 31-dikén 1795-ben. A' neveket, az *Alsó Austriai* Marschall Gróf *Khevenhüllerrel* együtt, az *Al. Austriai* Státus-Commissiónak, és a' Deputatusok Collégiumának tagjai írták alája. — Az adatándó *Obligatziók*, az *Al. Austriai* 3 főbb Státusoknak petséttyek alatt, és a' következő fő emberek' neveiknek al-írásával adattatnak: *Floridus*, Klosternenburgi Prépost; *Anselm*, Gottwiki Abbás; Báró *Sala Ferdinand*, Báró *Penkler* Joséf: végre *Stieberi* Josef János, és *Waldstätteni* Hugó Josef; alább *Pentz Ignátz*, fő Bé-vévő; és *Haselbusck* Josef Controlor — Urakéval.

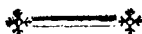
Az ezen *Credit-Operatiót* meg-erősítő Felsőes Pátensből lehet látni ezeket a' meg-jegyzéseket is: — Az első 13 esztendőök alatt, a' bé-gyűlendő 6 Milliő Tőke-pénzért, *per 4 pro Cento*, minden esztendőnként 240 ezer Forintokat oszt-ki interesúl a' Részeselek között az *Al. Austriai* Státus: a' 14-dik esztendőben pedig 180 ezeret, a' 15-dikben 120 ezeret, a' 16-dikban 60 ezeret: következés-képpen mind együtt 3 Milliő 480 ezer Forintokat.

Az 1796-dik esztendőben a' Lotterián jutalomul ki jázodtatnak, 435 ezer: 1797-ben, 220 ezer: 1798-ban, 158 ezer: 1799-ben, 120 ezer: 1800-ban, 900 ezer: 1801-ben, 70 ezer: 1802-ben, 56 ezer: 1803-ban, 45 ezer: 1804-ben, 36 ezer: 1805-ben, 30 ezer: 1806-ban, 25 ezer: sivegre 1807-ben 20 ezer: mind együtt, a' 12 esztendőök alatt, 1 Milliő és 305 ezer Forintok. — A' Tőke-penzből vizsza fizettetnek: a' következendő 1708-dik esztendőben, 1 1/2 Milliő: 1709-ben, 1 1/2 Milliő: 1710-ben a' 1/2 Milliő: 1711-ben is ugyan annyi Forintok, következés képpen a' 4 utolsó esztendőök alatt mind a' 6 Milliók. — Ezen Lottériás költsönözés szerént tehát az *Al. Austriai* Státus, a' fel-vett 6 Milliókat 16 esztendőöknek el-folytok alatt, 10 Milliő 785 ezer Forintokban, tökéletesen vizsza fogja fizetni.

Nem tsak bizonyos *4 pro Centót* fognak tehát ezen Hitelezésnek részesei a' 16 esztendőöknek le-folyta alatt kapni: hanem e' mellett jutalomul, 13 esztendőök alatt, a' szerént a' mint a' Lotteria beli szerentse nékiek kedvezni fog, bizonyos nyereségek is leszen.

Az itt következő laistromból leg jobban lehet mind ezeket szemlélni:

Esztend-

<i>Esztendő</i>	<i>Interes</i>	<i>Lotteriai Jutalomnyerés</i>	<i>Tőke pénznek visszafizetése</i>	<i>Mind együtt</i>
1796	240000	435000	— —	675000
1797	240000	220000	— —	460000
1798	240000	158000	— —	398000
1799	240000	120000	— —	360000
1800	240000	90000	— —	330000
1801	240000	70000	— —	310000
1802	240000	56000	— —	296000
1803	240000	45000	— —	285000
1804	240000	36000	— —	276000
1805	240000	30000	— —	270000
1806	240000	25000	— —	265000
1807	240000	20000	— —	260000
1808	240000	— —	1500000	1740000
1809	180000	— —	1500000	1680000
1810	120000	— —	1500000	1620000
1811	60000	— —	1500000	1560000
Summa	4300000	1305000	6000000	10785000

* * *

Gróf Klerfétől ezeket vettük: —

„Mibellyest az *Ánglusok*, *Ober-Iszelben* az *Iszel* vizinek jobb partya felől *Campen* és *Zwoll* városait oda hagyták, a' Polgárság mingyár mindenikben fegyvert fogott, a' régi Magisztrátust le-tette, és ajjat állított-fel, hogy tökéletesen a' *Frantziák'* pártjára áll ki-hirdette, és a' lakosoknak több része, *Nemzeti Kórkárdikat* szűrt a' kalapjára. Az után a' *Frantziák* is *Geldriából*, *Elburgból*, ide által jöttek, és *Campembe* bé-szállottanak. „

„Oda hagyván az *Ánglusok* az *Iszel* mejjékin *Deventert*, és rész szerént az *Ems* megé, rész szerént a' *Münsteri* vidékekre takarodván, ehez képpest *Báró Alvintzi* is, a' vezérlése alatt *Zuiphenig* le-

nyúló *Austriai* feregek' kordonnyait, *Fébruarius* 4-dikétől fogva a' *Cliviai* vidékekre a' *Lippe* vize mejejekeire, kezdette olyan módon meg-szállítani, hogy az ő jobb szárnyok a' szövetségeseeknek bal szárnyával *Münsternél* újra öfzve tsatolódyék. ,,

Az idő járásáról úgy ír Gróf *Klerfe*, hogy a' hirtelen való rövid olvadás után, ismét tartós kemény hideg vagyon a' *Rénus* mellett.

Innen *Bétsből* a' *Duna* mellől mi is azt irhattuk, hogy itt is a' leg rendetlenebb változó tél vagyon. A' *Januáriusi* kegyetlen hideget *Fébruárius*' 9-dikétől fogva gyenge olvasztó szelek követvén, a' hó lassan-lassan menni kezdett vala, úgy hogy 14-dikben a' *Duna* jege is meg-indulván, a' *Béts* mellett lévő külsőbb hidat (a' *Tábor* hidgyát) nagy rézfint el-szagatta. De ez az olvadás is tsak addig tartott, és a' havan tsak annyira vehetett erőt, hogy a' *Duna*, nem tsak partjai közzül ki nem tsapott, és a' hidnak el-szagatásán kívül semmi egyéb kárt nem okozott, hanem a' hideg miatt, ismét hirtelen le-szállott, és ujj havunk esvén, néhány naptól fogva ujra kemény telünk vagyon.

Felséges Urunk, *Barko* Huszár Regimentye-beli Oberstlajtnánt *Barko Felix* Urat, a' *Maria Theresia* Katonai Rendgyinek *Ritterit*, mind az ő Elei által reá emlekezhetetlen időktől fogva véghez vitétt szolgálatokra, mind pedig a' maga, valamint a' *Török* úgy ezen folyó *Frantzia* háboru alatt megbizonyított tisztefséges ki-mutatására nézve, a' Ts.K. örökös tartományokban, minden maradékaival együtt, Bároságra emelni, és az ezért kívántató egész *Taxát* is, el-engedni méltoztatott.

A' *Báfseli* békéfséges szelek még eddig kellemelesen fúnak, tsak, mint eddig, hirtelen el ne enyésznének. — A' *Frantzia* Követnek *Barthelemynek*, *Német* ország' résziről elibe terjesztetett békéfséges fel-tételek, ezek iratnak lenni: 1) A' *Német* biro-

dalom ellen való minden ellenségeskedésnek legyfe-
ribben szakadgyon vége. — 2) Frantzia ország eléged-
gyék-meg azokkal a' vidékekkel, a' mellyek a' *Lan-*
dautól a' *Rénusba* le folyó *Queich* vizin túl feküsz-
nek. — 3) Frantzia ország fordittsa-meg a' kárát
azoknak a' *Német* Fejedemeknek, a' kik a' Frantzia
feregek' bé-ütései által kárt vallottanak. — Mondgyák,
hogy *Merlin* ezen fel-tételekkel olly tzállal ment
legyen *Párisba* vizfsza, hogy a' *Jákobinusokat*, a'
kik a' békeféségnek bizonyoson ellenzöi fognak lenni,
le-tsepülje.

Vesélből így írtak Jan. 31-dikén. „

„Az *Issel* vizin innen *Doeshurghan* lévő *Au-*
striai nagy Magazin, a' Frantziák előll, szerentsésen
Dorstenbe takarittatott által. — *Vésellel* által ellenben
a' *Rénus* tulsó partyán, egy Frantzia *Dobos* a' múlt
vasárnap meg-jelenvén, a' töllünk hozzá által küldet-
tett *Hadnagynak* azt mondotta, hogy egy *Báseli* Fran-
tzia Biztos akar keresztül jöni; a' ki is tehát, a'
mint mondgyák, *Pruszszus* Követ' *Gen. Goltznak*
pafsufsára, a' Frantzia *Conventnek* kivánságára, és
végre *Generál Müllendorfnak* rendelése szerént, ide
által hotsáttatott. Innen, másfél nap múlva, a' mint
gyanittyák, *Berlin* felé vette úttyát. Hallatik, hogy
a' békeféség dolgában igen jó híreket mondott.

Egy *Báseli* 7-dik *Februariusi* magános levélből
a' leg közönségesebb *Ujjság* levelekben ezt olvas-
suk: — „

„*Pruszszus* Követ *G. Goltz*, és Frantzia Követ
Barthelemy, már 3 hetektől fogva tractáltak együtt
a' békeféség felett, és, a' mint mondgyák, mind ket-
tőjöknek tellyes hatalmak volt ezen munkának folyta-
tására: de a' melly munka, fájdalom! igen fajnálható
módon, féibe szakasztódék. *G. Goltz* t. i. egy igen ke-
mény forró nyavajában, mellyben 10 napoktól fogva
kínlódott, tegnap éjtzaka ki-mulék a' világból.

Hollandiának állapotjáról most csak ennyit tudunk: — „

„ Hogy a' *Hollandus* seregek a' *Frantziákkal*, a' *Szövetségesek* ellen, együtt dolgoznak, abból lehet ki-hozni, hogy *Zütphen* városát a' *Frantziákkal* együtt foglalták-el. — Az egész *Hollandus* táborból csak éppen az egy *Lövensteinről* nevezetű *Vadász Batalion* volt olyan fzerentsés, hogy a' *Szövetségesek* seregekhez *Zwollnál* által verekedhetett.

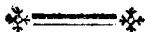
A' *Hollandiai* Helytartó *Hertzegről* úgy irnak, hogy írásban mondott légyen le hivataljairól.

Frantzia Ország.

A' *Brésti* nagy *Frantzia* hajós seregről, melly már valami egy hónaptól fogva a' tengeren vagyon, semmi bizonyos hír nem hallatik, hogy hol legyen, és miben foglalataskodgyék? Jönek ugyan tölle hirdások vízfzra: de a' dolgok veleje titokban tartatik. — Annyit, mint bizonyost, úgy irnak rolla, hogy még eddig jó ideje járt, és fzerentsés volt, annyiban, hogy semmi kárt nem vallott. — Némellyek azt gyanittyák felölle: hogy a' *Méditerraneum* tengerre vette volna úttyát, és a' *Touloni* hajós sereggel együtt szándékozik dolgozni. Mások úgy vélekednek, hogy az *Anglusok* ellen a' *Canálisban* olálkodik. — Egy *Frantzia* préda hajós csoport, a' napokban annyi el-ragadozott hajókkal tért vízfzra *Cherburghoz*, hogy az egész ki-kötő helyet el-töltötte.

A' *Jakobinusok* *Párisban* nem hatalmaskodhatván, ismét *Mársiliában* kezdenek iparkodni: mellyre nézve több punktumok között, azt is decretalta a' *Convent*: hogy *Mársilia* ismét úgy tartatik, mint valami ostrom alatt lévő ellenséges város: és az Igazgató Tanátok innen másuva rendeltettek.

A' *Conventnek* 30-dik *Januáriusi* ülésiben egy *Boisjy-d'Anglas* nevű *Kép-viselő* hozfzu beszédet tartott *Frantzia* országnak jelen való állapotjáról; melly által, a' többek között, azt a' közönségsé lett hirt

igyekezte meg-tzáfolni: hogy a' Frantziák addig fegyvereiket le-tenni nem akarnák, a' míg minden más országló székeket fel nem forgattak. — „Mutafsuk-meg (úgy mond *Boissy*) hogy mi — de nem félelemből — semmi háburut többé nem kívánunk; s-hogy mi ugyan, a' békeféség-kötésre készek vagyunk, hanem, győzedelmeinkben sem akarunk holmi hafzon nélkül való tractálások által, fell-tartóztatódni. Abban a' fzezpillantatban, hogy a' mi seregeink *Hollandiának* fordulván, azt kevesebb napok alatt, mint a' mennyit egy útazó annak bé-járására kivanhatna, meg-hodolatták, éppen ebben a' fzezpillantatban ajánljuk mi a' mi meg-győzetett ellenségeinknek a' békeféség' olajágát.,,

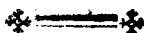
Az után az idegen Udvaroknak politikáit befzéllette elő *Boissy*, és meg-mutatta — hogy a' békeféség ugyan (már igen mezfésé) nintsen, hanem; hogy az ország, minden jövendő-beli meg-támodtatásoktól, meg-óltalmaztathafsék; hogy bizonyos határokkal vétetődhefsék körül; s-hogy végre a' had által kárt valót fzezemlyeknek kára is meg-fördittathafsék: tehát, egy felől az *Océánusi*, más felől pedig az *Olofz* országi hegyeket és a' *Rénust* kelletik Frantzia országnak határjaivá tenni. — Az után azt az erőfésítést igyekezte meg-tzáfolni: hogy Frantzia országgal, addig, a' míg más Országló-fzék nem leszen benne, *Traktára* ne lehessen lépni. — „Hifzen (úgy mond) a' mi országló-fzékünk, a' *Convent*, az egész Nemzetnek teljes hatalmu Biztosfa, a' kit a' Nemzet azért nevezett-ki, hogy a' Revoluziót és a' háborut végezze-bé. Vóltanak e' valaha ennél fontosabb tellyes-hatalommal fel-ruháztatott Békeféség-fzerző Követek? Mi a' tömletzeket meg-nyitottuk; a' vesztő helyeket öfzve rontottuk; a' mesterségeknek és kereskedésnek az életet vízfza adtuk; belőlről az igazságot, a' határokon pedig a' győzedelmet tettük minden napi munkáinká. Ok nélkül mondgyák azt nekünk, hogy mi az idegen Nemzeteknek semmi bizonyos kezefségül nem lehetünk a' mi Kötésünknek meg-rontás nélkül való meg-tartása felől. Ugyan is, a' mi országló-

sunknak módgya a' Nemzetnek akarattya, a' mi erők az igazság, a' mi principiumunk az emberiség, a' kezeség pedig, mellyet a' Nemzeteknek állithatunk, egy nagy Nemzetnek igaz szívüése, és bátorsága, a' melly szabaddá kívánt lenni. S-ti kételkedtek még is, hogy egy győzni tudó Nemzettel, Traktába lehessen elegyedni. „ — Ezt a' beszédet nagy tapsolás követte.

Bourdon így tódította a' *Boiszy* szavait: — „Szép dolog lenni, ha a' Convent ezen szavaknak ki-mondásával, egy új Politikát fundál: „itt vagynak azok a' határok, mellyeket nékem a' természet formált; én igaz leszek, de jaj annak, a' ki éngemet meg-tamodni méri; én minden Ország-lőrmát tisztetek, de jaj annak, a' ki abba akarja magát avatni, mellyet én magamnak választottam; vagyon egy Nemzet (*Hollandia*), mellynek földgyei az én hatalmamban vagynak, na jól vagyon! ő legyen tehát az első, a' ki leg előbbször tapasztalja, hogy én a' magam ígéreteimet meg-tartom. „ — Ezen szavakra nagy tapsolás volt: *Bourdon* pedig azt kívánta, hogy az ő beszéde ki-nyomtattatván, vétetődgyék szorofs vizsgálás alá: hogy mellyeknek kelljen Frantzia ország' határjainak lenni? És ezt a' Convent decretálta is.

Dubois-Crance a' Frantzia seregeknek mostani állapotjáról ilyen rajzolatot tett a' Conventben: — „

„A' folyó háboru alatt 24 Generálifsaink, rész szerent az ellenség előtt estenek-el, rész szerent gyilkoson ölettettek-meg; 16-ton természeti halállal haltanak-meg, vagy magok ölték-meg magokat; 57-ten, mint bűnösök, giljotinéroztattak, vagy meg-ölvöldöztettek; 21-gyen a' Szövetséges Hatalmaságokhoz fogságra estek: 24-gyen emigráltak; a' le-tétetett, árestálatott, és még bizonytalan *fatum* alatt lévő Geuerálifsainknak száma, 278-ra, a' mostan valóságos szolgálásban lévőké pedig, 230-ra megyen. „ — „Egy Millio 100 ezer fegyvereseket állítottunk vóit lábra. Olojz seregeink, *Lyont* és *Toulont* vet-

ték vizsgálja, s-a' *Piemonti* ellenséges táborot tartóztatták; *Eszaki* táborunk pedig *Conde* és *Valenciennes* várainak vizsgálja vételivel kéntelenítették bajlódni: most pedig már, a' midőn a' két *Belgiumot* elfoglaltuk, s-*Déli* tartományainkban tsendesség vagy on és a' *Rénust* határunkká tettük, mit nem remélhetünk? A' tavalyi halhatatlan táborozásban, 23 erősegeket vettünk-meg, 6 fő ütközetekben viaskodtunk, 2 ezer ágyukat nyertünk, 68 ezer hadi fogjokat tsináltunk, és 200 városokat foglaltunk-el. A' jövendő-beli táborozás mindent ígér. A' jó állapotban lévő tengeri erönkön kívül 1200 Batalionyaink, 500 Swadronnyaink, és 60 ezer ágyuzóink vagynak. *Europa* nem látta még egy Statusnak is ilyen nagy erejét, és ezt a' jövendő világ el nem fogja hinni. — (Ez a' leg utolsó igen helyyesen vagy on mondva. Sőt nem tsak a' jövendő, hanem a' jelen való világ sem hiszi; a' minte mind ezek a' dátumok, minden részre való hajlás nélkül néző szemeknek, az első tekintetre rend kívül nagyítottaknak tétzhetnek lenni.)

A' Frantzia Status' rendes jövedelne a' múlt *Decemberben* 50 Milliókra ment, a' költség pedig meghaladta a' 268 Milliókat. — A' *Convent* a' *Politziái Commissiónak* 2 Milliókat, a' mezei munkára és mestersegekre ügyelő *Commissiónak* ugyan annyit, a' kereskedeésre és eleség szállításra ügyelőnek 300 Milliókat, a' közönséges dolgozó házakra vigyázónak 15-töt, a' köz segedelemre 30-tzat, a' *Postákra* és egyéb szállításokra 80-vant, a' fegyverre és puskaporra ügyelő *Commissiónak* pedig 25 Milliókat adatott most ujra által, hogy a' vigyazások alatt lévő *ártikulusokról* gondoskodgyanak.

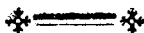
Párisnál Jan. 29-dikén indúlt-meg a' *Sequana* vizin a' jeg — (és így 16 napokkal előbb, mint *Béts* mellett a' *Dunán*)

Hogy Frantzia országban vagy békeféségnek, vagy a' dolgok' eddig való folyásán nagy változásoknak kell kevés hónapok alatt esni, ezt némelly levelek a'

következendőkből hozzák-ki: — „A' portékák' szabott arrának (az úgy nevezett *Maximumnak*, melly a' *Roberspier'* Systemájának egyik ága volt) el-törlése, az eleséget nevezetesen *Párisban* annyira megdrágította, hogy az interestből, penzióból, és közönseges fizetésből elő személyek, telyességgel ki nem jöhetnek. A' kinek 20 ezer Livra jövedelme vagyon, ez neki kevesebb most, mint a' Revolutzió előtt 4000, a' minthogy némelly dolgoknak árra 10-szerre nagyobb most, mint volt. Egy öl fát 500 Livrán vesznek, és meg-eshetik, hogy, ha a' hideg tartani fog, 1000-ren is fognak vásárolni. Egy pár paputs 40 livrákkal, 1 rőf alá-való posztó pedig, 100-zal fizettetik. A' marha húsnak fonttya 1 Tallér, a' kenyérnek 10 kr; a' kávénak 8 Livra és 10 kr; a' Nádméznek 11 Livra és 10 kr, az Olajnak 8 Livra; az Indigónak 50 Liv. a' *Török-gyapottnak* mázsája 1605 Liv. s. a' t. — Ez szerént, a' *Maximumnak* mind bé-hozása, mind el-törlése, egy formáju káros volt.

Dühemnek meg-engedte a' Convent, hogy a' 3 napi árestomot ne az *Abtájban*, hanem a' maga szobájában töltse-ki; majd meg-láttjuk, hogy tanú t-meg az alatt halgatni.

Mennyire fel-szabadult légyen Frantzia országban a' mostani mérsékletesebb Systéma alatt a' *Roberspier'* idejiben békón ült irás és nyomtatás-beli szabtság, meg lehet tsak e' következő Artikulusokból is itélni. Egyik *Fárisi* Ujjság-író t. i. így panaszolkodik a' Conventnek szám nélkül sok-Decrétomai ellen: — „Ha a' mi Törvény-hozóink magok sem emlekeznek minden Decretomjaikra, a' mellyeket hoztanak; miként kívánhattyak tollünk magános emberekől, hogy mi mind azokat tudhassuk? s-még is minden napokon olyan Törvények szerént vesztyük-el pereinket, és olyanok szerént idéztetünk *criminalis* processusba, a' mellyeknek létit se tudtuk. Ki tudná mind azokat a' Törvényeket a' maga elméjében meg-tartani, a' mellyek a' külömb-külob-féle indulatoknak és principiumoknak zürzavarjában hozattat-

tak, el-töröltettek, vagy meg-ujjítottak? Mitsoda isten tudna, ezen matériákból és mozgásokból egy politikai világot, és abban rendet teremteni?

Egy más *Journal* ilyen jegyzéseket tesz, Jan. 21-dikének meg-innepléséről csak két nappal az előtt: — „Tizenhatodik *Lajos* meg-holt: s-tántzoljon e még is a' nép az ő sir-halmán? Mi úgy ítélünk, hogy az ember jó Respublikánus lehet, a' nélkül, hogy a' halottak' hamvait bozsfzantsa. Mi meg-ítéltük 16-dik *Lajost*, de a' *Historiák* bennünket is meg-fognak ítél-ni. Az ő halála' napjának meg-inneplése, fölényt és gyengeséget jelentene bennünk. A' 16-dik *Lajos* halálát Millió áldozatok követték. Azok a' győzedelmi énekek, a' melyeket mi ezen innep-napon el-mondanánk, nem illenek öfzve azoknak a' sok meg-ölettetett áldozatoknak fohajtozásaikkal. Vefsen vé- get a' sir-halom minden továbbityüldözésnek. Ez az inneplés egyéb aránt is sok hazafiakat meg-bánthat-na, és azt a' szánakozó indulatot, mellyel sok em-berek, a' nagyságnak halmáról le-efett szemeltyékhez akarattyok ellen is viseltetnek, bennük fel-gerjeszt-hetné. „

Freron is így tüzeskedik a' maga *Journaljában*, a' *Giljotinhoz* már nem mérfzve lévő, *Collot*, *Bil-lód*, *Barrer*, és *Vadier* ellen: — „*Kép Viselak!* (így szollittya-meg a' *Conventet*) ezek a' gonofztévők belölletek egész egy gyilkos *Congressust* tsinál-tanak. Ha meg-kegyelmeztek nékiek, bizonyoson azzal fog a' világ titelet vádólni, hogy azért nem akartátok őket meg-sententziázni, ne hogy az által magatokat is meg-sententziázzátok. Az egész *Nem-zet* fog sententziát dictalni, ha ti magatok leg kis-sebb enged lmeűsűggel viseltetel. Mitsoda lépjetelet fognak a' ti *Erköłtsi tudományítok* és *principiumítok* az egész világ előtt gerjesztetni, ha a' gonofztévőket, kiket meg kellene büntetnetek, magatok között meg-fzenveditek? Mitsoda *Nemzet* elegeőne így veletek békeűsűges alkuba? Hogy-hogy iorgatnyítok' az emberisűget a' ti szátokban, ha a' gonofztévőkkel egy sűrban űlni meg nem űzűntűk. S-hát, arra az oltárra,

mellyen Ti, hiteteknek le-tétele által arra kötelezitek magatokat, hogy ígéreteiteket meg-tartjátok, ezek is hi-nyulytyák e' a' magok kezeiket? Ki fog egy Respublikához illő békefséget kötni veletek, ha a' bűnösöket meg-győzni nem akarjátok? A' midőn őket életben hadgyátok, a' Hazafi Just bántjátok-meg: és ki álhat értetek kezefséget, hogy a' Nemzetek' Jus-
sáit tiszteletben fogjátok tartani? Egy Respublikához méltó békefségnek, állandó országlás-formán kell fundálódni: az országlás-formáinak fundamentom-oz-
lopa pedig a' közönséges jó erkölts. Már pedig mi-
tsoda jó erköltsi szokást lehet azokban fel-tenni, a'
kik meg-engedhetik azt, hogy a' gaz emberek, meg
ne ölettesenek? Hogy gondoljátok, hogy országló-
fzéket fundálhattok, ha a' fel-háborodott közönséges
hajlandóság ellenetek kiált? — Ha a' Ti munkátok, mint
a' gyémánt és arany olyan tiszta volna, a' büntetet-
len maradott gyilkosoknak lehellete által, motskot fog-
na még is kapni. „

Magyar Ország.

*Petről 10-dik Februariusban írja egy jó aka-
róm: — „Ezen holnapnak 6-dik napján a' mikor
éppen szereztem több Tisztviselő Társaimmal
Tettes Mint-szent és Megyefalvai Petrovszky Sig-
mond Urnál, ezen Nemes Megyének második All-
ispányánál ebédelni: egyfzerre két Jobbágyai u. m.
Gál Adám Mintszentfalváról és Balog Péter Gyü-
rűjü nevezetü faluból, mind ketten egész helyes Gaz-
dák, jelentetek-bé magokat Földes Uroknál olly vég-
gel, hogy ök mind ketten, az első Adám, a' másik pe-
dig Ferentz nevezetü fijaikat, értvén a' mostan ke-
gyelmesen Uralkodó Felsőségnek a' Katonaságban lévő
szükségit, önként a' magok' jó szántából azon végre
által adni kívánnyák. Meg-vallom nagyon meg-ille-
tödtünk mindnyájan ezen nemes szívü Magyar Pol-
gár társainknak kézségeken. Földes Urok által pe-
dig azon kívül, hogy meg-ölettetvén igen nagyon
meg-ditsértettek, még különöfsen meg-is ajándékoz-*

tattanak. Ez így lévén, midőn a' két Ifjak jóknek találtatván, Attyoktól a' katonasághoz által botsáttattak, a' két öregek atyai áldásokat reájok adták, ilyen szavak közt: Nő fiaim! mennyetek, és a' Felsőséghez s-édes Hazátokhoz tartozó hívségtekről soha el-ne felejtkezsetek — térjetez vízfza Atyai karunkközzé mint vitézek, és vigyázzatok, hogy öreg öfz fejünkre rofzsz magatok viseléstek által bút ne hozzatok, — Kellyetek fel már fíjaim, és fogjatok kötelefségtekhez. Ezzel el-erefztetvén, az *Antal Herzeg'* Regenentyibe mint Ujjontzok bé-állittrattak. A' mig pedig a' két öregek Földes Uroktól el-butstuztak volna, *Gáal Adám*, Polgár társát ilyen képpen szolította meg: Nő kedves *Peti* társam! örüll'yünk, hogy édes Hazánknek fegyver viselőket adhattunk, és helyettünk a' haza' oltalmára fíjainkat küldhettük. Valóban öröm könyvekkel töltenez-meg ezen példára szemeink és mivel mind igen különös, mind a' mostani környül állásokra nézve igen hafznos történet vala ez, azért kívántam az Urnak, mint igaz történetet meg-írni, hogy ezt az egész Magyar Hazába közönsegefsé tenni ne terheltetsék, hogy az ilyen példa adás által más álmofsabb Atyák is fel-serkentetvén a' Felsőséghez s-hazájokhoz buzgóbb indulattal viseltetsenek.

Az *Eperjesi* Distriktuális Táblának vólt Präsesít *M. Kapy* Jósef Urat, Udvari Tanátsosságra méltoztatott ő Felsőge emelni. — Királyi Tanátsosokká lettek: *T. Rudnyák* András Ur, Ország' Archivariusza. — *T. Tokody* György Ur, a' *Nagy-Váradról* neveztetett Tudományi-Kerületnek fő Kormányozója. — *T. Inkey* Imre Ur, egynehány Ns. Vármegeyék' Tábla Birája, és *Gr. Batthyány* Fílep Józszágainak Kormányozója.

BCU Cluj / Central University Library Cluj